

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vseh dan popoldne, izvenredni nedelje in prazniki.

Imenitni: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, nad to višino vsi oglaševalci 1 m/m x 54 m/m 1 K 50 v. Uradni razglasili in poslani ter notici isti prostor po 2 K, ženitne ponudbe in poroke pavilano 80 K. — Pri naročilih nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritlična. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 180—
polletno 90—
3 mesečno 45—
1 15—

„Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.“
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 50% po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo odzvati.

v inostranstvu:

celoletno K 240—
polletno 120—
3 mesečno 60—
1 20—

Vrednitište „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopolnje sprejema le po plačilu in sadenim frankovom.
Recepsove na vrata.

Posamezna številka velja 1 krono.
Poština plačana v gotovini.

Joso Jurkovič:

Gospodje Madžari.

Na Madžarskem so iz sebe. Vrhovni svet je namreč kratkoma odklonil vse njih protipredloge, zavrnul revizijo mej in jim poslal vse preje kot vladno spremeno pismo. To je seveda hudo, hudo tem bolj, ker so bili gospodje v Pešti prepričani o nasprotju, kajti da bi se smelo tudi z grofi — in sicer madžarskimi — postopati kot z navadnimi zemljani — to gre čez mistično pojmovanje njih nepozabljene domišljivosti. Rajni Tisza je še sredi poltetja 1918, ko je že silila voda pri vseh razpokah v ladjo, izjavil z ozirom na Čeha: »Če misli gospod Stanek, da se bo pogajal kdaj z nami egal à l'egal — mu lahko pustimo za trenutek to bujno fantazijo.« In ta fantazija je sedaj prekoračila realnost.

Da bi se rešili posledic svojega poraza, so napeli Madžari v času od poloma do danes vse sile, tako da so nadkrilili v tem celo Nemčijo. Še je obstajala dvojna monarhija in je bil Andrassy celo njen zunanji minister, ko je Karoly nenadoma pretrgal vse vezi z Avstrijo in odpoklical čete z bojišča. Madžari so že vedeli, zakaj je to storil ravno Karoly. Karoly je že pred vojno koketiral z zapadnimi državami in Rusijo, med vojno je bil dolgo časa interniran v Franciji — torej kakor nalašč, da pokaže Madžarska, da je delalo avstrijsko politiko le par mož, a la Andrassy, ki sedi še zdaj na Dunaju, ljudstvo pa je bilo vedno z Entento in je to tudi pokazalo sedaj, ko se mu je ponudila prilika. In Karoly se je odpeljal v Beograd, kjer se je sestal s francoskim generalom d'Esperayem. A general ni poznal nič sentimentalnosti, ampak je odgovoril grofu, da bo morala nositi Madžarska posledice poraza. Ker je spodletel ta načrt, so se vrgli na drugega.

V Pešti so vedeli, kako antipatijo ima Ententa do boljševizma, in ni bilo neupravičeno domnevanje, da se bodo sodniki v Parizu nekoliko prestrašili, če naredijo novo izdajo te posebnosti na Madžarskem, torej precej bližje Parizu nego je Moskva. Rečeno, storjeno. Kakega ali kakih očetov sin je bil ta peštanski boljševizem, se je videlo takoj v tem, da je smatral za svojo glavno nalogo — vojno proti Čehoslovaški zavoljo Slovaške. Da so se tudi doma malo obešali, je pri madžarskem karakterju samoočebni umljivo. Vendar so kmalu uvideli, da je efekt izostal, in jim je prišla romunska invazija samo prav. S tem je bilo konec temu ali onemu vendarle neprijetnega boljševizma.

vizma in oligarhija je dobila nov adut, da ga izigra pred Entento, češ: pogledite, kak važen narod smo, mi bomo žarišče miru v srednji Evropi, mi smo hitro naredili konec boljševizmu. In v Parizu so poslali grofa Apponyja, v jugoslovanski Banat pa — boljševike.

Ali nič boljše ni bilo tudi sedaj. Apponyjevi argumenti, da je madžarski narod najbolj kulturen v srednji Evropi in da se ne sme raztrgati, kar je držalo nasilje tisoč let skupaj, so naleteli na gluha ušesa. Prvi hip so izjavili, da ne podpisujejo nikdar tega nasilja, zdaj pa so se premislili in se skрили za moralno in zgodovino, ki jih bo maščevala in združila zopet vse dežele svetoštetanske krona. Tukaj se zopet bližajo Nemški Avstriji, saj izjavlja n. pr. Rihard Kralik, da je bil glavni namen te vojne, da se zdrobi ruska sila, ki je ogrožala Evropo. Začasni razpad Avstrije, ki bo v kratkem vstala v vsem svojem sijaju, je v primeri s tem — bagatela. Pustimo obema njim lepe sanje — nekaj mora človek imeti.

Da pa se ne bodo zadovoljili Madžari z lepa s sedanjim položajem, je gotovo. Preveč jim je v tradiciji njih nekdanja veličina in v krvi gospodstvaželnost. Kako so znali izrabiti n. pr. l. 1848., da so pokazali svetu Slované kot reakcionarne in opore absolutizmu, sebe pa kot naprednjake, dasi je tičalo za vsem čisto kaj drugega. In v to bajko so na Zapadu dejanski verjeli. Ali je bil to res boj madžarskega naroda za svobodo? Bil je boj madžarskih grofov proti dvoru in v ta boj so vpregli nevedni narod. In da je igrala Madžarska tako vlogo v dvojni monarhiji, se mora pač zahvaliti svojemu plemstvu, ki res ni uganjalo takega lakaistva kot avstrijsko, a izrabljalo narod prav tako, če ne še bolj v svoje namene. In delalo bo tudi dalje na isti način. Vendar je danes obdana Madžarska tako od sovražnikov, da je upati, da bodo ostale sanje grofov — pač samo sanje, četudi še tako lepe.

Dr. Alojzij Kokali:

Boj draginji.

Danes vzdihujejo vse plasti našega naroda pod bremenom neznoznih draginje.

Opozarjamo samo na naravnost bajne cene usnja. Ne spuščamo se pri tem prav nič v vprašanje, ali so le-te bajne cene le količjak upravičene ali ne. Ugotovimo naj samo suho

dejstvo, da so dosegle danes že tako višino, da ne smejo več rasti, ako nečemo doživeti splošnega gospodarskega poloma. Prepričani pa smo, da bi se pri dobri volji merodajnih činiteljev dalo pač precej izmanjšati nenasitni tek one gospode, od katere je zavisno, ali ne bo večina našega naroda merala kmalu hoditi — bos.

Isto velja glede manufakturnega blaga. Tudi to je doseglo naravnost nezasišane cene. Razum bivših vojni dobaviteljev, vojni in povojnih dobičkarjev, verižnikov in drugih podobnih pijavk sedanje dobe si ne more nihče omisliti nove obleke. Vsi drugi smo prisiljeni nositi potrpežljivo kar naprej svoje stare cipe. Nisili jih bomo toliko časa, dokler ne razpadejo. In kaj potem? Ali bomo hodili nagi okrog?

Tudi o 100% povišanju tarife častivredne brivske zadruga bi lahko kaj omenili. Posebno bi lahko pri tem vprašali, ali je bilo skromno 100% povišanje sploh le količjak upravičeno ali ne? Dvomimo zelo, da bi bil odgovor na to vprašanje po godu imenovani zadrugi.

Podobna nesreča nas tlači pri neutrpnih dnevnih živilih. Tudi pri teh so cene tako poskočile, da se človeku ježe lasje.

Če čujemo vsled tega dan na dan najbrdkejšo tožbo, moramo tem tožbam priznati, da so vseskozi upravičene. Nasvetovalo se je že marsikatero sredstvo in marsikaj tudi že dejansko poskusilo, da bi se zaježilo vedno rastočo draginjo. Toda vspehi?! Molčimo o teh »vspehih«, ker nečemo pisati nobene satire na »enket«. Pribijmo le suhoparno dejstvo, da je obupani narod krstil te enket zoper draginjo v svojem obupu za »enket za povišanje draginje«.

Tudi ni namen tega članka, da bi izvenel v nov apel na vlado, da naj z najstrožjimi sredstvi napravi konec vseobči draginji. Priznavamo sicer, da nikakor ni nesimpatično v nekem časniku nasvetovano sredstvo zoper dražilce kot pljavke našega naroda. Gotovo bi tem pijavkam nikakor ne škodovalo, ako bi se izvedel dotični nasvet. Nasvetovalo se je namreč, da naj vse te dražilce poleg sedaj veljavnih kazni zadene še kazni prisilnega dela. Gotovo bi dejstvo, da bi se morale te uši pošteno človeške družbe pokoriti za svoje grehe v delavskih stotnjah in n. pr. pometati javne ceste, nekoliko zmanjšalo splošno gorje. Toda odpravilo bi popolnoma nikdar tega gorja!

Zoper draginjo moramo uporabljati vsa druga sredstva. Ne moremo za pomoč od zgoraj, pri čem

mur bi pa sami držali roke lepo navskriž. Boj zoper draginjo bo le tedaj uspešen, le tedaj bomo odsekali temu zmaju vse glave, ako bomo sami storili prav vse, kar moremo in tudi moramo storiti proti draginji.

V nas samih je iskati sredstev zoper to najhujšo šibo božjo. Le tedaj, če se bomo poslužili samopomoči, nam je upati na boljše čase. Le potem bomo draginji postavili tak odpor, da si bo na njem razbila svojo pogubno glavo.

Kot taka uspešna sredstva smatramo dva činitelja. Prvi je štedenje in drugi resno delo. Ta dva činitelja edino nas bosta rešila sicer neizogibnega gospodarskega poloma, v katerega nas tira najnovejša kuga, vedno rastoča draginja.

Štediti moramo na vseh koncih in krajih. Zgledoma naj navedemo le, da se prav lahko odvadimo uživanja sočnih pomaranč, sladkih fig in rožičev, s katerimi plačuje naš italijanski sosed našo zdravo valuto, naš stavbni les in našo klavno živino. Ali ni naravnost vnebovpljoči zločin, da prihaja preko demarkacijske črte take vrste blago v naše kraje med tem, ko bomo kmalu bos in nagi hodili okrog?!

Zgledoma naj opozorimo še na dejstvo, da se pri nas vrsti veselica za veselico. Čeprav od draginje komaj gagamo, prirejamo vendar dan za dnevom pod najrazličnejšimi naslovi hrupne veselice, ki nam požro kupe narodnega imetja in — zdravja. Tudi na tem polju bi se morali prilagoditi resnobi sedanjega težkega časa. Ali je res potrebno, da v teh resnih časih dan za dnevom veselimo in veseljačimo ter razsipljemo denar, ko kmalu niti soli za svojo vsakdanjo jed ne bomo mogli kupiti?!

Ako hočemo zaježiti nadaljnjo rast nesrečni draginji, moramo pričeti s štedenjem. Edino v štedenju, edino v pametnem razpolaganju z onimi skromnimi sredstvi, ki so nam danes še na razpolago, je naš spas. Izogniti se moramo vsaki potratnosti, vsem nepotrebnim izdatkom, ako nečemo, da bomo žrtev vesoljnega potopa, to je splošnega gospodarskega poloma.

Roko v roko s skrajnim štedenjem mora hoditi resno delo.

Svetovna vojna je marsikaj postavila na glavo. Med drugimi njenimi slabimi posledicami je tudi ta, da je v najširših ljudskih plasteh opočalo in skoro tudi izumrlo veselje do resnega dela. Vse divja in se peha le za lahkim, toda izdatnim zaslužkom, čeprav si pri tem maže svoje roke — in značaj! Prišli smo žalibog celo tako daleč, da je ljudem ljubša

prilipotapljen ali na kak drug način prisilparjena, kakor pa pošteno in s trdim delom zaslužena novčanica.

Vse hlepi le za lahkim in obilnim zaslužkom. Resnega dela se noče nihče poprijeti. Resno delo je prišlo ob veljavno, resno delo že kar naravnost smrdi ljudem!

In vendar nas bo spasilo edino resno delo. Edino na podlagi resnega dela nam je omogočena vrutve v stare, normalne in solidne čase. Kar si bomo priborili z resnim delom, z naporom in žulji, tega ne bomo nikdar lahko miselno razmetavali. Trikrat bomo obrnili vsak tak z resnim delom prisluzeni novci, predno ga bomo izdali. Posledica resnega dela bo, da se bomo skrbno varovali vseh nepotrebnih izdatkov. Čim se začnemo izogibati nepotrebnim izdatkom, preostajati nam bo začel denar za potrebne stvari. Če se bo splošno oživilo veselje do resnega dela, potem bo kmalu začela hirati današnja neznozna draginja za neozdravljivo sušico in tej boleznijo bo tudi podlegla.

Ozrmo se samo na oni narod, ki je izgubil svetovno vojno in se učimo od njega. Nemci so bili v svetovni vojni poraženi. Toda njihov poraz ne bo vekoviti. Žilavi nemški narod bo skoro zopet na svetovnem odru igral veliko vlogo. Da bo mogel to doseči, ubral je po svojem porazu prava pota. Začel je štediti, toda ne samo to. Začel je tudi z resnim delom. Ta dva činitelja ga bosta potegnili iz onega blata, v katero je zagazil vsled megalomanije svojih voditeljev, vsled cesaristične blaznosti svojega cesarja.

Sledimo zgledu porazenega nemškega naroda. Začnimo štediti na vseh koncih in krajih. Toda začnimo tudi brezobzirno z resnim delom. Ako to storimo, strli bomo glavo nagusni kači draginji. Zaeno si bomo pa zgradili tudi tako narodno državo, ki bo naš ponos, ki bo naša sreča ter — strah vseh sosedov!

Optimistično zrno.

Da še le izguba pouči človeka, kaj je imel, o tem tvori za nas turbin komentar dosedanj razvoj narodnega življenja v zasedenem ozemlju. Kdor je vsaj po časopisu zasledoval neskončno trpljenje primorskih Slovencev, si more napraviti približno sliko o ultraturški upravi v italijanskem pašaliku, kdor pa je imel večkrat priliko, na lastni koži in lastni denarnici občutiti blagodejnost laške pravice, ta se mora čuditi žilavi vztrajnosti tamošnjega ljudstva in si lahko napravi predstavlo o neprecenljivi izgubi, ki jo utrpel vsled okupacije slovenski narodček.

Fran Govekar:

Soltanje.

(Dalje.)

Mali in drobn dr. Wagner je stopal mirno dalje po drevedu in molčal. Na hrbtu je prekrizal roke ter držal v njih palico in klobuk. Bela lasulja na glavi je imela na vsakem sencu po dva polžasta kodra in na koncu krite mu je visela črna svilena petlja. Dolga črna suknja mu je segala čez kolena, iz vsakega žepa pa mu je gledal časopis. Bil je staromodni možiček, ki se ni brigal za nove šege. Zato pa je bil dr. Repič vzornik vsem ljubljanskim elegantom in nošo je izpreminjal vedno po najnovejši modi.

Zadnje čase je hodil a la incroyables. Na Francoze se je togotil, a v obleki so mu bili vzor. In tako si ni strigel več las, nego jih je nosil dolge, da so mu silili preko čela in mu padali na vrat. Napol trdi ovrtnik s čudovito dolgima, kvišku štrlečima rogljema si je ovijal z dolgim belim robcem, ki se mu je razširjal na prsih v veliko petljo. Kakor želva je potezal za ta ogromni robec brado in za visoki ovrtnik vrat. Na nogah je nosil čolne z zaponkami, dokolenke in kakor trilo prilegajoče se hlače. Zelo odprti telovnik je kazal mehko, nagubčeno svileni srajco, suknja z velikimi

skimi reverji ter z visokim, kakor komat zavikanim ovrtnikom pa mu je z dolgimi škrici opletala dopod kolen. Na glavi je imel siv cilindar s silnimi kraji in z visokim oglavjem, v rokah pa je vihlet dolgo palico s koščnim gumbom.

Grotesken je bil, da se je smejal sam sebi, kadar se je pogledal v zrcalu. Vsa Ljubljana se mu je krohotala, ko se je prvič prikazal v tej obleki na ulico, on pa se je krohotal z njo in dejal:

»Moda je resnično nora, a kaj bi se je branili? Čim preje jo sprejmemo, tem hitreje se je iznebitmo. Kakor ošpice! Čim preje jih prestanemo, tem bolje za nas. Isto je s to modo. Ves svet hodi danes tako, zato hodim tudi jaz za njim. Danes se smejete meni, pa tudi vi vsi pridete za mano! Potem se bom smejal jaz vam, a že v najnovejši modi.«

In ni se motil, zakaj že naslednjega tedna se je nosila vsa bogata ljubljanska mladina a la incroyables, v par tednih pa tudi vsi možje, ki za svetovno modo niso hoteli zaostajati. Lasulji je bilo vedno manj.

»Ali ste čitali Buonapartovo povelje francoski armadi v Italiji?« je vprašal nenadoma dr. Wagner, sklanja se k malni, ki se je razrastle po kamnu tik poti. Počutil je skraj na tla in tipal mah oprečo in našel s

prsti; potem je izpustil kosmič, vzel iz telovnika povečevalno steklo in opazoval.

»Nisem ga čital. Pa kaj me brigajo Buonapartove širokoustne čenče! Pes, ki vedno laja in tuli, ni nevaren pogumnemu možu.«

»Vzemite iz moga desnega žepa časopis in berite! Menda je v Ljubljani edini eksemplar. Posodil mi ga je baron Zois, ki ga je dobil iz Trsta. Berite! Izročim ga zdajle takoj Vodniku.«

Dr. Repič je razgrnil laški časopis in čital:

»Glavni tabor v Bassanu, dne 9. marca 1797. Vojaški! Vzeli ste tudi Mantovo in s tem je konec vojne v Italiji. Pridobili ste si pravico, da Vam bo domovina večno hvaležna. Bil ste zmagač v štirinajstih bitkah in sedemdesetih bojih, zajeli ste 100.000 mož ter zaplenili petsto poljskih topov, dva tisoč težkih topov in štiri tréne pontonov. Kontribucije, ki ste jih nalagali osvojenim deželam, so armado preživljale, vzdrževale in plačevale; poleg tega smo poslali finančnemu ministru za javna dela trideset milijonov frankov. Muzej v Parizu ste obogatili s tristo umetvini stare in nove umetnosti, z umetvini, ki jih je Italija ustvarila v tristo stoletjih. Osvojili ste najhujšo državo v Evropi, Transpadana in cispadana, zaplenili ste milijone Vam za svetovni

obstane. Francoski prapor vihra prvič na obali Adrijskega morja, nasproti domovine Aleksandra Velikega, kamor se moremo prepeljati v štirindvajsetih urah. Kralj sardinjski, kralj neapoljski, papež in vojvoda parmski so odtrgali od koalicije, Angleže pa ste pregnali iz Livorna, Genova in s Korzike. Toda pričakujete Vas še večji dogodki in Vi se jih izkažite vredne. Izmed vseh sovražnikov, ki so se združili, da bi zadavili francosko republiko, se Vam upira le še cesar. Nobene druge politike in nobene druge volje nima ta cesar kakor politiko in voljo svojega nezvestega kabineta, ki ne pozna strahot vojne in se veseli svetovne bede. Direktorji se ni ustrašili nobenega truda, da bi dal Evropi mir, in dasi je francoska armada silna, vendar je stavil direktorji najskromnejše predloge. Toda na Dunaju ga niso marali poslušati. Zato nimamo nobenega drugega upanja, da pridobimo zopet mir, kakor da si ga poiščemo v srcu dednih držav. Ondi najdete vrlo ljudstvo. Njegovo vero, njegove običaje in njegovo imetje boste čuvali in spoštovali, prinesete pa mu svobodo, ki je ni poznalo to ljudstvo nikdar in ki boste ga najprej znanje za svetlo. Najprej, vojaški! Vaš cilj je Dunaj. Vse plačilo pa bosta neizmerna slava in vsehobsegajoča

Kljub vsemu pritisku Primorci ne klone. In da ne klone, za to ve, da je treba predvsem narodnega poposa. Da pa pomosa ni, koder ni narodne kulture, to na ga spominjajo naši skupni pogreški iz komaj preteklega zgodovine. Kakšno drugo pleme bi se v istem položaju zateklo? Glasbene Matice in po vsej deželi raztrganih pevskih društev se ponašajo z obilnim obiskom. Slovensko primorsko časopisje ne pozna strankarskega pričkanja in stoji, ker preostane za stvarne članke več prostora, na visoki stopinji, kar se tiče informativne službe, resnosti in dostojnosti tona. Že ni več redek pojav, da se prikaže tudi slovenska knjiga v primorskih založništvih in prepričani smo biti, da primorska vzbujenost oplodi našo literaturo s marsikaterim doneskom k jugoslovanski kulturi. V zadnjem času je začela izhajati v Gorici splošno kulturna revija »Mladika«. Živahno ondotno družabno življenje se giblje v oživilnem tempu, vse kaže na idealno stremenje, ki je mora izjaviti vsaki neupravičeni sovražni pritisk, od strani kulturno prežetega naroda — kakor so primorski Slovenci.

Jeszcze Polska nie zginiela! Še bo slovele naše Primorje! In kdor mu čes pripomoči z malim obolom, spomni se namena in programa Jugoslovanske Matice.

Politične vesti.

= Kriza stacionarna. Beograd, 13. maja. Tekom včerajšnje dne se kriza ni premaknila z mrtve točke. Včeraj se niso vršila nikakva pogajanja in ni storil g. dr. Vesnić nobenega koraka, da bi se sestavila v kratkem koncentracijska vlada. Vse se vrtilo okoli vprašanja agrarne reforme in je imela demokratska zajednica tekom današnjega dneva dve seji, na kateri se je razpravljalo o tem vprašanju in o vprašanju vstopa v novo koncentracijsko vlado.

= Ali se res danes sestavi nova vlada? Beograd, 13. maja. Iz političnih krogov, ki stoji blizu dr. Milenku Vesniću se zatrjuje, da je Vesnić po 15dnevni pogajanjih z različnimi strankami zelo utrujen in da se je odločil, da mora do danes biti ali sestavljena koncentracijska vlada ali pa vrne regentni mandat za sestavo nove vlade. Danes naj se sestavi torej koncentracijska vlada ali pa bo ostala nadalje še na krmi sedanja Protičeva vlada, ki bo baje dobila mandat, da razpusti parlament in razpiše nove volitve. (Že več kakor 10 dni se odlaga sestava koncentracijske vlade od dneva do dneva, tako da je malo upanja, da bi res že enkrat dotični »danes« postal istina.)

= Štirideset dni po smrti dr. Pavloviča. Beograd, 13. maja. Včeraj je minulo 40 dni, odkar je umrl predsednik narodnega predstavništva dr. Draža Pavlovič in so se pri tej priliki zbrali vsi ministri, demokratska in parlamentarna zajednica na sejo, na kateri se je razpravljalo o sestavi koncentracijskega kabineta. Nekaj časa se je zdelo, kakor da bi se morale razprave prekiniti, a je g. Vesnić povdarjal težko položaj naše države apeliral na stranke, da naj popuste. Kljub temu je prišlo do novih zaprek. Parlamentarna zajednica je vstrajala pri svoji zahtevi po spremembi agrarne reforme, na kar je imela demokratska zajednica sejo, ki je trajala od 10 do pol 14. Seja je bila jako burna. Večina je bila za to, da demokratje nikakor ne smejo vstopiti v vlado, ako se spremenijo paragrafi 6 in 7, drugi del, manjšina, pa je bila za to, da se vstopi na vsak način v novo vlado in da se smatra sprememba teh obeh paragrafov za detajle, o katerih se bo kasneje razpravljalo. Seja demokratske zajednice se je nadaljevala popoldne, kamor je dospelo tudi Vesničevo sporočilo, da je regent podpisal že ukaz o spremembi paragrafa 6 in 7 agrarne reforme. Prišlo je do burne debate, tekom katere se je Davidović kot pristaš umirjene struje odločil svojemu mestu kot voditelj pregovorov z dr. Vesnićem in je prevzel njegovo mesto Drašković. V demokratski zajednici je zmogala umirjena struja, ki je za program dr. Vesniča, da koncentracijska vlada čim prej izvede volitve. — Tudi v radikalnih krogih se smatra, da bo zmogala tudi tam umirjena struja, ki je za sporazum z demokratji.

= »Narodna politika« o razkolu v demokratski zajednici. Zagreb, 13. maja. »Narodna politika« poroča iz Beograda: Včeraj dopoldne je imela demokratska zajednica burno sejo, na kateri se je razpravljalo o vprašanju koncentracijske vlade in o vprašanju ali naj demokratska zajednica vstopi v novo vlado ali ne. Prišlo je do burne debate med levico in desno tega kluba. Desnica z dr. Kramarjem in arhskimi samostanci na

voriti resni volji z večjo prepričevalnostjo nego bi zmogli to govorniški talenti. Poučna predavanja se vrše relativno pogostejše nego v osvobodjeni Sloveniji, gledališčne prireditve obilnih diletantskih društev žanjejo lepe uspehe kljub shakespeareovski primitivni režiji in inscenaciji, koncerti »Glasbene Matice« in po vsej deželi raztrganih pevskih društev se ponašajo z obilnim obiskom. Slovensko primorsko časopisje ne pozna strankarskega pričkanja in stoji, ker preostane za stvarne članke več prostora, na visoki stopinji, kar se tiče informativne službe, resnosti in dostojnosti tona. Že ni več redek pojav, da se prikaže tudi slovenska knjiga v primorskih založništvih in prepričani smo biti, da primorska vzbujenost oplodi našo literaturo s marsikaterim doneskom k jugoslovanski kulturi. V zadnjem času je začela izhajati v Gorici splošno kulturna revija »Mladika«. Živahno ondotno družabno življenje se giblje v oživilnem tempu, vse kaže na idealno stremenje, ki je mora izjaviti vsaki neupravičeni sovražni pritisk, od strani kulturno prežetega naroda — kakor so primorski Slovenci.

Jeszcze Polska nie zginiela! Še bo slovele naše Primorje! In kdor mu čes pripomoči z malim obolom, spomni se namena in programa Jugoslovanske Matice.

eni strani, levica s Svetozarjem Pribičevićem in Wilderjem na drugi strani. Desnica baje ostro obsoja levico radi njenega postopanja pri železničarski stavki in je za absoluten sporazum s parlamentarno zajednico. Levica zastopa stališče, da je treba v prvi vrsti zahtevati od nove koncentracijske vlade, da nikakor in pod nobenimi pogoji ne preminja agrarne reforme. V političnih krogih je vzbudilo veliko začudenje zahteva demokratske zajednice, da naj se parlament razpusti, ako ni za delo zmožen.

= Stališče demokratske zajednice po poročilih »Narodne politike«. Zagreb, 13. maja. »Narodna politika« poroča iz Beograda. Včeraj popoldne je imela demokratska zajednica sejo, na kateri se je razpravljalo o pismu dr. Vesniča demokratski zajednici, v katerem jo pozivlja, da se tekom 48 ur izjavi, ali se strinja s programom dr. Vesniča, ali je za sestavo koncentracijskega kabineta in ali stoji v ta kabinet ali ne. Na današnjem popoldanskem sestanku demokratske zajednice se je izvedelo, da je baje regent že podpisal ukaz, s katerim daje Protičevi vladi polno moč, da razpusti parlament in razpiše nove volitve, ako ne pride tekom današnjega dneva do sestave nove vlade. Pod vtisom te vesti je dobila umirjena struja v demokratskem klubu večino, med tem ko je še dopoldne imela večino kluba s svojim odklanjajočim stališčem. Kakor se zatrjuje, bo demokratska zajednica vstopila v novo vlado, samo da bo zahtevala neke omejitve glede sestave koncentracijskega kabineta.

= Demokratska zajednica in nova vlada. Zagreb, 13. maja. »Novosti« poročajo iz Beograda. Kakor vse kaže, bodo rodila pogajanja dr. Milenka Vesniča s strankami uspeh in je pismo Vesniča demokratski zajednici napravilo na politično demokratskega kluba velik vtis, tako da je pričakovati sestavo nove vlade že tekom jutrišnjega dne. Demokratska zajednica je imela včeraj peturno sejo na kateri je sklenila, da gre v novo vlado, ki bi imela nalogo izvršiti volitve ter izdelati novo ustavo. Demokratska zajednica protestira proti izpremembi paragrafa 6 in 7 agrarne, ker smatra ti dve točki le za detajle cele agrarne reforme. V novi vladi bi dobila demokratska zajednica zopet resor agrarne reforme, in bi se potem razpravljalo v novi vladi o spremembah, ki bi bile potrebne pri posameznih točkah. Kakor se v političnih krogih zatrjuje, bi bila tudi sedanja vlada s tako rešitvijo zadovoljna in je sestava koncentracijske vlade gotova stvar.

= Narodni klub in republikanci. Zagreb, 13. maja. Pred par dnevi se je ustanovila na zagrebškem vseučilišču sekcija republikanskega dijaštva. Dijaštvo, ki je prestopilo v novo republikan društvo, izhaja iz lige narod. kluba. Novo društvo se je bora in večina inteligentnejših in zmogljivejših moči v novo republikansko organizacijo. Novo društvo se je izjavilo za republikanski program Jaše Prodanovića. — V zadnjem času se v krogih narodnega kluba mnogo razpravlja o vprašanju »republika ali monarhija«. Večina intelektualcev je za republikanski program. Iz narodnega kluba je izstopilo že mnogo članov, ki si bodo ustanovili lasten republikanski klub. Predsednik akademika sekcije na

publikancev je Lolić, tajnik pa Dikić.

= Obilne volitve na Hrvatskem. Zagreb, 13. maja. Vlado vladnega poročila o izidu občinskih volitev na Hrvatskem se med posrednimi listi in strankami v Zagrebu še vedno vodi polemika. »Narodna politika« kot organ puške stranke, ki se nahaja sedaj v vladnem bloku pravi, da ti vladni podatki ne odgovarjajo intini ter pozivlja vsa občinska zastopstva, v katerih sede zastopniki puške stranke, da takoj javijo sami stranki število mandatov.

= Reformno gibanje na Hrvatskem duhovništvom. Zagreb, 13. maja. »Katoliški list« prinaša daljše poročilo o stanju reformnega gibanja na Hrvatskem ter pravi: Zagrebški nadškof dr. Bauer je pozval duhovništvo, naj zapusti reformistične organizacije in naj se ukloni vsem ukrepom zagrebškega nadškofijstva. Glavni voditelj reformističnega gibanja na Hrvatskem župnik Zagorac pozivlja nasprotno svečenstvo na solidarnost in nepopustljivost. List pravi, da je to prvi korak odcepitve in da nameravajo reformisti hoditi ista pota, kakor češki svečeniki, namreč zasledujejo isti cilj, to je ustanovitev narodne cerkve.

= Vojni zakon Srbije razširjen na celo našo kraljevino. Beograd, 13. maja. Regent je podpisal ukaz, s katerim se razširja vojni zakon bivše kraljevine Srbije na ves teritorij kraljevine SHS.

= Gledanje Nastić umrl. Zagreb, 13. maja. »Novosti« poročajo iz Gradca, da je umrl v nekem takojšnjem sanatoriju kronski svedok v veleizdajniškem zagrebškem procesu Gledanje Nastić v 32. letu.

= Pogajanja z železničarji. LDU Beograd, 12. maja. Na poziv ministrstva za promet so došli v Beograd delegati železničarjev k razpravam o rešitvi železničarskih vprašanj. Pogajanja se bodo jutri nadaljevala v Zemunu.

= Amerikanci in Korošci. Po poročilu »Mittagszeitung« so se peljali 12. t. m. član ameriške komisije Dubois, ameriški trgovinski ataše in zastopnik lista »Associated Press« z avtomobilom v Št. Vid, da se informirajo v koroškem glasovalnem okrožju o tamošnjih razmerah. Iz Koroškega odpotujejo gospodje v Ljubljano in Zagreb.

= Niti v Dalmaciji. »Piccolo« poroča iz Zadra z dne 11. t. m.: Župan dr. Zilotto je sklical član Narodne zveze (Fascio Nazionale), da poroča o svojem delovanju v San Remu, kjer ga je sprejel ministrski predsednik Nitti. Ministrski predsednik je podal dve važni izjavi: Nitti priznava čistost dalmatinskega italijanstva. Njegov namen ni, poslušati se pravic, ki izvirajo iz londonskega pakta; ako bi pa bil v to prisiljen, potem bi dovolil Dalmaciji mednarodno avtonomijo. — Danes je prišla v Zader vest, da sta Pašić in dr. Trumbić dospela v Pallanzo. Prebivalstvo vznemirjeno pričakuje odločitev.

= Proces proti Muni. »Pravo lido« javlja, da se za teden dni prične proces proti Muni.

= Češka manjšina na Dunaju. V avstrijski narodni skupščini je češki poslanec Dvořak izjavil: Češki otroci na Dunaju so doslej brez šol. Dunaj meni, da more imeti v tem vprašanju ves svet za norca. Dejstvo, da so Čehi pri volitvah v avstrijsko narodno skupščino dobili 65.000 glasov, dokazuje, da žive na Dunaju češki otroci. Češka manjšina zahteva svoja prava in sicer ista prava, kakor Nemci za svoje otroke, namreč poduk v materinščini.

= Vsenemci na delu. »Lokal Anzeiger« poroča, da je veleindustrialec in Vsenemec Hugo Stille kupil uradno »Deutsche Allgemeine Zeitung«, okoli 60 pokrajinskih časopisov, več velikih tiskarn in založništvo v Berlinu in da bo v najkrajšem času začel izdajati dnevnik, ki bo z ozirom na poročevalsko službo iz inozemstva prekašal najboljšje dnevnike. Da onemogoči bojot, je kupil celo tovarno papirja. Dnevnik bo urejevan v vsenemškem duhu. Nemška vlada je že razglasila, da je »Deutsche Allgemeine Zeitung« prenehala biti uradno glasilo.

= Splošna delavna dolžnost v Bolgariji. Bolgarska vlada je predložila narodnemu sobranju zakonski načrt, ki določa, da se smejo pritegniti službovanju za državna dela vsi sposobni moški nad 18 in vse sposobne ženske nad 16 let. Službena doba za moške je določena na 16 mesecev, za ženske pa 8 mesecev. Za izvedbanje je določen rok treh mesecev. Delavna dolžnost se nanaša na zgradbe cest, železnice, kanalov, javnih poslopih in za osuševanje močvirij. Večinski rok se vstaje v službeno dobo.

= O grobu Bobrinskem piše »Neue Freie Presse«. »Brzojavka iz Beograda javlja, da je srbska vlada imenovala groba Bobrinskoga, ki je

kot begunec našel zavetišče v Jugoslaviji, za sekvestra posestev umorjenega nadvojvode Frana Ferdinanda, ki se nahajajo v Jugoslaviji. Radovedni smo, ako je za sekvestra postavljeni grof Bobrinski identičen s panslavičnim agitatorjem istega imena, ki je, kakor se spominjamo, igral veliko vlogo na vseslovenskem kongresu v Pragi, ki so ga vedno znova imenovali v vohunskih procesih v Crnovicah in Marmaroški Sihoti in ki je bil končno po ruski invaziji v Galiciji gubernator v Lvovu. Radovednemu židovskemu listu odgovarjamo, da je grof Vladimir Bobrinski identičen z onim, ki je igral veliko vlogo na vseslovenskem kongresu v Pragi in ki je junaško nastopil na znanih veleizdajniških procesih v Crnovicah in Marmaroški Sihoti, ni pa identičen z grofom Bobrinskim, ki je bil leta 1914. in 1915. gubernator v Lvovu. Spoštovana »Neue Freie Presse« še vedno misli, da smo v Avstriji, kjer je imela ona tehtno besedo. K sreči pa so se časi tako spremenili, da pri nas prav lahko postane, ako se tudi židovsko glavno glasilo na Dunaju zgraža, vseslovanski agitator sekvester posestev nadvojvode Frana Ferdinanda.

= Mirovna pogodba s Turčijo. 11. t. m. je bila izročena turški delegaciji končnoveljavna mirovna pogodba. »Journal« priobčuje sledeče glavne točke: Vse evropske pokrajine, ki so se vzele Turčiji, dobi Gr-

ška. Bolgarija izgubi svo Tracijo, obiljubljeno pa ji je prosto pristanišče v Dedeagači. Turška meja v Evropi gre na poslednji točki polotoka pred Carigradom, mimo Cataldže, kjer napravi mal ovinek proti severu tako, da pripada Turčiji Berkosko jezero, ki služi za dobavo vode Carigradu. V Aziji deli nova meja natančno turške in arabske pokrajine. Nova meja gre od izliva reke Sedum ob reki preko Cataldže in v oddaljenosti 50 km paralelno z bagdasko železnico. Grčiji ostane teritorij okoli Smirne. Turška suvereniteta je le teoretična s pridržkom o eventualnem plebiscitu v dobi petih let. Armenija je neodvisna država, ki dobi mednarodno pristanišče v Batumu. Arabsko vprašanje še ni rešeno. Trdnjave v Dardanelah in Bosporu se bodo podre. Morsko ožino bodo čvale mednarodne permanentne vojaške posadke in pomorska policija. Turčija sme imeti le 50.000 vojakov in nobenega vojnega brodogradila. Pokrajine, ki so ostale Turčiji, morajo plačati dve tretjini vojnih dolgov. Bagdaska železnica je deloma pod francosko, deloma pod angleško kontrolo. Francija dobi Cilicijo, Italija vilajete Konja in Adalia in precejšen del rudnikov v Herakleji. Varstvo svetih krajev je izročeno angleški komisiji pod kontrolo Zveze narodov, varstvo manjšin pa Zvezi narodov. Katoliški protektorat je odpravljen.

Telefonska in brzojavna poročila.

NEZAUPNICA NITTIJU. NITTIJEV KABINET DEMISIONIRA!

LDU Trst, 12. maja. Seja italijanske zbornice, v kateri je bila izrečena ministrskemu predsedniku Nittiju z 81 glasovi večine nezaupnica, je imela v glavnih potezih glasom poročil italijanskih listov nastopni potek: Na dnevnem redu je bila razprava o proračunu za notranje zadeve. Govorila sta vodja italijanske ljudske stranke Meda in Bertone od iste stranke, katerima je odgovarjal oficijelni socialist Cazzamalli, ki predlaga slednjič dnevni red, s katerim se obsoja vladna politika v notranjih vprašanjih, ker nastopa z nasilstvom proti manifestajočemu delavstvu.

Oficijelni socialist posl. Donati zahteva ob določanju dnevnega reda za prihodno sejo, naj se razpravlja njegov predlog o gibanju poštnih in brzojavnih uslužbencev. Posl. Micheli od ital. ljudske stranke zahteva, naj se v razpravi o predlogu Donati razpravlja istčasno tudi predlog ljudske stranke v isti stvari.

Min. predsednik Nitti se je izrekel proti predlogom poslancev Donatija in Michelija. Naglašja, da mu je zbornica dne 30. marca izrekla zaupnico. Oni isti poslanci, ki so mi izrekli zaupnico, sedaj nestrno kakajo, da bi izrekli vladi nezaupnico in ne uvažujejo v tej nestrnosti niti težavnega trenutka, v katerem se vršijo delikatna mednarodna pogajanja, ki so največje važnosti za državo. Ljudska stranka očita vladi, da je preveč popustljiva proti socializmu in jo dela odgovorno za naraščanje revolucionarnih tendenc. Od socialistične stranke se obtožuje vlada, da pospešuje buržoazijo in da vodi konservativno politiko. Ta nasprotujoč si položaj se mora temeljito pojasniti in tudi stranke, ki se nahajajo med imenovanimi strankama, morajo izreči svoje mnenje. Zato min. predsednik nasprotuje razpravi o vprašanju poštnih in brzojavnih uslužbencev, ki bi dovedla do glasovanja v popolnoma specijelni zadevi in prosi, naj predlagatelji odstopijo od svojih predlogov, kajti če bi obstajali na tem, bi moral staviti vprašanje zaupnice.

Predlagatelj Donati in Micheli izjavljata, da vzdržujeta svoje predloge, na kar odredi predsednik, da se bo glasovalo poimensko o Donatijevem predlogu.

Pred glasovanjem se izjavljajo zastopniki posameznih strank o svojem stališču napram predlogu, o katerem se ima glasovati. Republikanci, pristaši ital. ljudske stranke, oficijelni socialisti, del liberalcev in pristašev stranke bojevnikov se izrečejo proti vladi, radikali, socialisti-reformisti in del liberalcev in bojevnikov za vlado.

Rezultat poimenskega glasovanja je bil nastopni: Prisotnih 309 poslancev. Glasovalo je 305 poslancev, torej večina 153. Štirje poslanci so se vzdržali glasovanja. Za Donatijev predlog, torej proti vladi, je glasovalo 193 posel, za vlado je glasovalo 116 poslancev. Izjavlja min. predsednik Nitti, da si vlada pridržuje svoj sklep.

NEKLEPČNA SEJA PARLAMENTA.

LDU Beograd, 12. maja. 88. redno sejo začel narodni pred-

stavnštva je otvoril podpredsednik dr. Ribar ob 5.20 popoldne z nastopnim nagovorom: Gospoda! Otvaram 88. redni sešestanek, ker pa ni zadostno število prisotnih poslancev, zaključujem današnjo sejo in odlašam prihodno za jutratšnjem 14. t. m. ob 10. dopoldne.

CLEMENCEAU DR. VESNIČU.

LDU Beograd, 12. maja. Bivši francoski ministrski predsednik George Clemenceau je podaril našemu poslaniku dr. Milenku Vesniću svojo fotografijo z napisom, ki se glasi: Svojemu dragemu prijatelju dr. Vesniću za spomin na vojno in mir. George Clemenceau!

KONGRES RADI STANOVANJSKE BEDE.

LDU Beograd, 12. maja. Dne 3. junija se bo vršil v Londonu kongres za omejitve stanovanjske bede v mestih. Iz Beograda odidejo na ta kongres trije delegati in sicer po en Slovenec, Hrvat in Srb.

NEMŠKE STRANKE IN MASARYK.

LDU Praga, 11. maja. Nemški listi pišejo, da ne bodo Nemci v čehoslovaški republiki iz spoštovanja do Masaryka postavili o priliki volitev predsednika republike nobene protikandidata, nego da bodo oddali prazne listke. Nemške stranke v čehoslovaški republiki bodo nastopile v parlamentu in v senatu v enotnem bloku. Tozadevna pogajanja z nemškimi socialisti stoji neposredno pred zaključitvijo.

ČEŠKA NARODNA SKUPŠČINA.

LDU Praga, 12. maja (ČTU). Uradni list »Čehoslovaška Republika« javlja, da bo prva narodna skupščina 26. maja. Poslanska zbornica se bo sestala ob enajstih, senat ob sedemnajstih. 26. maja, bosta obe zbornici v skupni seji z novo volitvijo potrdili predsednika Masaryka.

IZGREDI V LINCU.

LDU Linz, 13. maja. (DKU). Pogreb žrtve od 10. maja se je vršil davi na dostojen način. Izgredov ni bilo. Tudi sicer se mir ni kršil. So dajo, da bo preki sod jutri razveljavljen.

VOJNA PROTI BOLJŠEVKOM.

LDU Dunaj, 13. maja. (DKU). Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Varšave: Združene ukrajinske in poljske čete so 10. maja prekorčile črto Kijev - Zmerinka - Jampol. Odeška posadka, obstoječa večinoma iz ukrajinskih čet, se je priključila ukrajinski armadi pod poveljstvom generala Pavlenka.

AMERIKA IN VOJNO STANJE.

LDU Washington, 12. maja. (Brezlično). Tekom senatove seje, v kateri so se posvetovali, ali naj bi ukinili vojno stanje v Nemčiji in Avstriji je izjavil senator Mark Cumber, da bi sprejetje takega predloga onečastilo ameriško ljudstvo, ker bi pomenilo isto, kakor ločenje Amerike od svojih tovarišev v vojski. Vojnega stanja ne morejo ukiniti potem resolucije, ampak le potem pogodbo. Voditelj večine v senatu je izjavil po glasovanju, da ne bo dolgo, ko bo Amerika predlog sprejela.

Dobrim srcem!

Odprti srca, odprti roke,
otiraj bratovske solze,
sirotam olajšaj gorje...

(Gregorčič)

Pri groznem požaru dne 4. maja 1920 sta postala žrtvi svojega človekoljubnega delovanja gasilca Albert Žargi in Maks Levec. Njiju vdovi in nedolžni otroci, oropani svojih mož in skrbnih očetov ter pahneni v največjo bedo in pomanjkanje, plakajo za njima ter prosijo milodarov.

Darila sprejema Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Ljubljani.

Dneone vesti.

V Ljubljani, 14. maja 1920.

— Prihod pevskega društva »Smetana« v Ljubljano. Glasom najnovejšega, današnjega telefonskega poročila iz Zagreba, pride slavno češko pevsko društvo »Smetana« iz Plzni jutri ob polu 7. jutraj iz Zagreba v Ljubljano. Ljubljansko občinstvo vladno vabimo, da pride v obilnem številu pozdravit reprezentante umetnosti čehoslovaškega naroda.

— Osebnostna vest. Grški podpolkovnik Miltiades Gregoriadis je došel iz Soluna v Ljubljano v svrhu študija organizacije prometa z Grško.

— Z univerze. G. dr. Josip Mantuani, ravnatelj deželnega muzeja v Ljubljani, je potrjen za honorarnega profesorja antične umetnostne arheologije in starejše umetnostne zgodovine na filozofski fakulteti v Ljubljani.

— Iz državne službe je izstopil ravnatelj oddelka za prehrano v ministrstvu prehrane in obnove zemlje Janko Jovan.

— Generalna inspekcija za vodo v Sloveniji. Prestolonaslednik regent Aleksander je podpisal ukaz, s katerim se ustanavlja generalna inspekcija za vodo s sedežem v Ljubljani. Delokrog tega novega urada obsega vse slovenske pokrajine.

— Iz notarske službe. Pravosodni minister je premestil notarje: Mihaela Korberja iz Sevnice v Maribor, dr. Andreja Kuharja iz Litije v Ljubljano, dr. Josipa Barleta iz Kozlega v Maribor, Avgusta Drukarja iz Gornjega grada v Laško, Matijo Marincek iz Trzica v Šoštanj, Frana Jereba iz Črnomlja v Konjice, dr. Antona Bartola iz Velikih Lašč v Brežice, dr. Vilka Maurerja iz Logatca v Kočevje in Otmarija Goloba iz Kranjske gore v Marenberg. Za notarje je imenoval: dr. Ivo Šorlija v Pulju za Rogatec, notarija dr. Josipa Krevlja za Litijo, notarske kandidate Frana Košenino za Gornji grad, Mihaela Pintarja za Kozje, Frana Krisperja za Črnomelj, Ivana Ušlaka za Sevnico, dr. Rasta Kunca za Slovenji gradec in Ivana Ašiča za Ljutomer.

— Občni zbor Slovenske Matice se vrši dne 13. junija t. l. in sicer za leto 1919. in 1920.

— Železnikoprometne konference v Špilju. Jutri prispijo v Špilje delegati čehoslovaške republike, ki so se udeleževali prometnih konferenc v Gradcu. V Špilje pridejo tudi jugoslovanski delegati, med njimi zastopniki ministrstva saobračaja in pošte, inšpektor g. Hočevnar in nadrevident g. Kelec ter nadrev. Stergar, prva dva za držav. slednji za južno železnico. Med čehoslovaškimi delegati so: centralni inšpektor Ladislav Pohl, nadinšpektor Josip Prochazka, inšpektor Jan Vacek in Vaclav Brožek ter zastopnik čehoslovaškega konzulata g. Vondraček. Konference se udeležijo tudi čehoslovaški konzul g. Jan Šeba iz Trsta. Glavna naloga konferenci je vprašanje organizacije direktnih in kompletnih železniških transportov med obema državama, da se na ta način tudi olajša zacarnjenje.

— Italijanski kapital na Koroškem. Italijani so kupili v Celovcu hotel Grömmmer, v Beljaku pa »Park - Hotel.« Takisto se pokupili dve tretjini delnic »Alpine Montanengesellschaft«, katere last sta tudi koroška rudokopa Hüttenberg in Löffing. V nemškem delu Koroške bodo kmalu vsa večja podjetja v italijanskih rokah.

— Poštna nakaznica. V odpravo pritožb se je zvišala dosedanja dopustna meja poštnih nakaznic in povzeli od 1000 kron na 1000 dinarjev enako 4000 kronam.

— Zvišanje eksekucijskih pristojbin za zaostale davčnine. Ekonomskofinančni komitet ministrov je odredil v seji od 31. marca 1920 pod št. 10530/C. D. N. P., da se od sedaj naprej kot eksekucijske pristojbine za zaostale davčnine pobirajo v Sloveniji in Dalmaciji sledeče pristojbine: za opomina od vsake polne kro-

4 v. za rubež od vsake polne kro-
4 v. za prodajo od vsake polne kro-
ne 2 v. toda tako, da znaša pristojbi-
na za opomin najmanj 50 v. in pristoj-
bina za rubež ali prodajo najmanj
1 K. Vse dosedanje odredbe, ki se ne
skladajo s temi določili, se akinejo.
Nova ureditev teh pristojbin je bila
potrebna, ker dosedanje pristojbine
z daleka niso več krile faktičnih stro-
škov, ki so državi narasli z izterje-
vanjem javnih davčnin.

— Iznana nemška komunista.
Vlada je izgnala v Avstrijo brata
Hansa in Karla Witzany, ki sta
opravljala posle vratarjev na želez-
niški postaji v St. Ilju v Slovenskih
goricah. Ščuvala sta proti Jugosla-
viji in zatirala ljudem, da pripade
St. Ilj Avstriji. V službi sploh nista
hotela govoriti slovenski. Oba sta
nemška državljana.

— Zagrebčanje na Koroško!
Generalni komisariat za tujski pro-
met v Sloveniji je opozoril naše ob-
činstvo na izredne krasote koroške
pokrajine, toli bogate naravnih le-
pot ob različnih jezerih, po Alp-
pah, dolih in logih. Priporoča Koro-
ško kot letovišče od 1. maja do kon-
ca septembra. Tudi Zagrebčanje se
zanima za koroška jezera in bi ho-
teli prebiti nekaj tednov med koroš-
kim slovenskim narodom. Toda že-
le natančnejših podatkov in na-
vodil; hrvatski listi so prinesli pre-
malo informacij. Menijo, da bi bilo
treba osnovati ekspedicijsko komisa-
rijata za tujski promet tudi v Zagre-
bu za vso Hrvatsko.

**— Osrednja zveza organizacij
javnih nameščenec v vpokojencev
za Slovenijo** je imela sredi v dvor-
ni Mesnega doma svoj ustanovni
občni zbor. Bivše Društvo državnih
uslužbenec je pritegnilo vase 46 or-
ganizacij in se preobnavalo v Osred-
njo zvezo. Člani te zveze so celotne
organizacije, ne posamezniki. Vsaka
organizacija je zastopana v odboru
po delegatu, ki ima namestnika. Obč.
zbor voli le predsednika in dva pod-
predsednika. Sinoči so bili enodušno
izvoljeni g. davčni nadupravitelj
Maks Lilleg za predsednika, g.
gimn. prof. Jos. Reiser za I. pod-
predsednika in g. Iv. Zorko, sluga
pri dež. vladi, za II. podpred-
sednika. Zaradi nove ureditve pre-
jemkov je bil Savez jav. namešte-
nika v Zagrebu te dni pri banu dr.
M. Laginji, zastopniki sloven. jav.
nameščenecv pa pri dežel. predse-
dniku dr. J. Brejcu ter so ju opozo-
rili, da poteče rok za ureditev novih
prejemkov dne 15. t. m., a da doslej
ni došlo še nikako uradno obvesti-
lo, kako misli vlada ugoditi stavlje-
nim zahtevam. Javni nameščenci se
nadejajo, da bo osrednja vlada spri-
čo današnjih draginskih razmer sa-
ma uvidela nujnost in upravičenost
zahtev ter jim ugodila pravočasno,
da se ne ponove decembrska raz-
burjenja. Občni zbor je sinoči znova
dokazal, da vlada med jav. name-
ščenci popolna solidarnost; hkratu
pa tudi, da ima Jugoslavija v svojih
jav. nameščenih neomajen steber,
ki vstraja na svojem mestu kljub
vsemu do skrajnosti. Vsaka pametna
vlada mora to upoštevati ter po tem
tudi — nujno ukrenati.

— Gostaščina. Deželna vlada za
Slovenijo je glasom razpisa z dne 5.
maja 1920 št. 7499 dovolila mestni
občini ljubljanski, da sme v dobi od
1. maja 1920 do 30. aprila 1921 pobi-
rati gostaščino v sledeči izmeri:
od najemščine nad 200 K do vseh tih 400
kron 3%, od 400 K do 600 K 4%, od
600 K do 700 K 5%, od 700 K do
800 K 6%, od 800 K do 900 K 7%,
od 900 K do 1000 K 8%, od 1000 K do 1200 K
9%, od 1200 K do 1400 K 10%, od 1400
K do 1600 K 11%, od 1600 K do 1800 K
12%, od 1800 K do 2000 K 13%, od
2000 K do 4000 K 14%, od 4000 kron
15%.

**— Interesi naših državljanov v
Nemčiji.** Rok za prijavo onih zaseb-
nopravnih pogodb naših državljanov
z nemškimi državljanji, glede katerih
naši državljanji žele, da ostanejo v ve-
ljavi in se izvrše, je potekel 30. aprila
t. l. Vsem zainteresiranim se javlja, da
je rok za to prijavo podaljšan do
20. maja t. l. Nato se opozarja naši
državljanji, ki jim je od tega, da ome-
njene pogodbe ostanejo v veljavi, da
se obrnejo v zmislu predmetnih na-
vodil z dne 24. marca, št. 513 objav-
ljenih v Uradnem listu št. 43. od 7.
aprila 1920 s potrebnimi dokumenti
na: »Oddelek za izvršitev medna-
rodnih pogodb Belgrad«.

**— Tudi sodba o Ivanu Cankar-
ju.** Profesor v mariborski bogoslov-
nici Fr. Kovačič, je napisal v maribor-
ski »Straži« to-le o pisatelju:
»Majša inteligenca je zadnja deset-
letja črpala svojo duševno hrano iz
spisov moža, ki se sedaj proslavlja
kot eden največjih mož, kar jih je
rodila slovenska mati. Tolečen je
posloven list (Dom in Svet), ki naj
bi v zmislu svojega ustanovitveja
ujeljavljati krščanske nadele in spo-
skope iz umetnosti, je smatral za

potrebno, skoraj dve leti po smrti (!)
izdati slavnostno številko v spomin
možu, ki je porušil vso naravno pod-
lago v duši znatnega dela mlajše in-
teligenca in zredil brezstiden ciniz-
em. Dotični pisatelji so seveda od-
krili v njegovih spisih vse mogoče
»zlahtne strune« in ga proslavljajo
kot proroka. Toda tisti, ki so hlast-
no požirali njegove knjige, so našli
v njem vse kaj drugega. Nad mrtvim
možem, ki je že na božji pravici, ne
bomo kopja lomili, toda s stališča
javne morale in občne ljudske vzgoje
je naravnost škandal, proslavljati
kot ideal človeka, ki se je frivolno
norčeval iz vsega, kar je drugim plem-
enito, ki mu je vagabundstvo in
harababstvo, seveda pod firmo finejše
francoske besede: bohemstvo, vzor,
hinafski »filister« pa je vsak, ki se
reda drži, izpolnjuje svoje dolžnosti,
goji rodoljublje in se ne potika po
beznicah. — Nič ni lažje, ko smatrami
samega sebe za ženi, ki ga ne veže-
jo nobeni zakoni. To idejo si lahko
vtepe v glavo vsak tretjelesek v
prepričanju, da bodo tudi njega ne-
kega dne radi ženjalnega vagabund-
stva proslavljali kot velikana, ki je
človeštvu odkril nove cilje. Ta sod-
ba bo nesporno izvala burjo nevolje
in krogih Cankarjevih čestilcev in
dala povod za nove polemike.

**— Uradne ure pri deželnem in
okrajnem sodišču** so od 15. maja 1920
naprej od 8. do 14. ure. Za občejanje
s strankami v sodnih pisarnah je do-
ločen čas od 8. do 12. ure, za nujnej-
še slučaje do 14. ure.

**— Avtomobilni promet na Ko-
roško** se odpravi ob binkoštnih praz-
nikih. Za enkrat se odpravi kot prva
proga Kranj - Jezersko - Železna
Kapla. Avtomobil za 12 oseb odhaja
iz Kranja popoldan ob 3. uri in dospe
na Jezersko ob 4.30. v Železno Kap-
ljo pa ob 6. uri popoldne. Ta proga
ima zvezo z ljubljanskim vlakom, ki
odhaja ob 11.50 iz Ljubljane. Iz Že-
lezne Kaple odhaja avtomobil v
smeri proti Kranju ob 5. uri jutraj
ter prispe ob 8. uri v Kranj, tako da
je tu vspostavljena zveza z vlakom,
ki prihaja z Gorenjskega ob 9.88 in
ob 10.28 v Ljubljano. Opozarjamo na
to nad vse ugodno zvezo posebno
naše izletnike, ki nameravajo pose-
titi divno Jezersko. Ob zadostni ude-
ležbi se vpletjejo ob nedeljah in praz-
nikih tudi še posebne avtomobilne
vožnje, ki bodo imele pripravne
zveze z jutranjim turistovskim
vlakom. Začetkom junija se
odpravi ob Vrbskem jezeru transver-
salna avto-vožnja ob Vrbskem jeze-
ru iz Loga vasi v Vetrini in nazaj,
kar bode za tujski promet ob tem
najlepšem jezeru Jugoslavije največ-
lega pomena.

— Stanovanjski urad na poslu.
Stanovanjski urad nadaljuje svoje
budaosti, čeprav se mu smeje že vsa
Ljubljana. Pridno odpoveduje stano-
vanja vsem po vrsti, samo ne verzi-
nikom. Tako je odpovedal stanova-
nja vsem urednikom in uradnikom
»Narod. tiskarne« in »Jugoslovanske
tiskarne«, g. Pesku tiskarniške pro-
store itd. Vsa ta podjetja morajo do
— oktobra zgraditi svoje hiše, sicer
ostanejo njih nameščenci na cesti.
Pričakujemo, da bo stanovanjski
urad sedaj odpovedal stanovanja tu-
di vsem državnim uradnikom in na-
meščencem in dal tudi državi upra-
vi rok do oktobra, da zgradi za svo-
je nameščence potrebne stanovanj-
ske hiše. S tem bo najhitreje in naj-
uspešneje rešena stanovanjska beda
v Ljubljani, ki jo je v prvi vrsti za-
krivila državna uprava s svojimi
brezštevilnimi novimi uradi, s kate-
rimi je privatnike iztisnila in izgnala
iz njihovih stanovanj.

**— Prijeta tolpa ciganov in bolj-
ševikov.** Ljubljansko občinstvo, ki je
danes ob 10. dopoldne pričakovalo
prihoda čehoslovaških pevcev
znanega pevskega društva »Smetana«,
je bilo priča, kako so orožniki
s Krškega eskortirali 12 člansko, v
verige vklejano tolpo ciganov in
»boljševikov«. V krškem okraju so
se zadnje čase pojavili velikanski
vomi, ropi in tatvine, zlasti po zida-
nicah in vinskih hramih. Te tatvine
so izvajale ciganske tolpe. Orožniki
v Krškem, Krški vasi in po drugih
postajah so sedaj deloma polovili te
tolpe, ki so napravile okoli 60.000 K
škoda raznim posestnikom. Včeraj
so preko Ljubljane eskortirali v No-
vo mesto 6 ciganov, 3 moške in 3
mlade ciganke. — Hkratu s to cigan-
sko tolpo so eskortirali orožniki tudi
6 kmetijskih fantov iz občine Buča,
ki so dne 26. aprila t. l. opleniili in
oropali trgovca Pangeršiča v Skoci-
jani. Pri belem dnevu, v času, ko je
bil Pangeršič na sejnu v Buči, so
vrti pod vodstvom posestnika Nova-
ca iz Radol v Pangeršičevo trgov-
no, sprva zahtevali izročitev blaga,
potem pa so začeli pleniti. Odnesli
so za približno 200.000 kron blaga.
Izročijo jih novomeškemu sodišču.

— Vojni nakar je bil sinoči v
doh pri Čezmaki, ko je vojni nakar
kamniški vlak. Gorelo je neko go-
spodarsko poslopje, ki ga je požar
vpepelil do tal, ker k sreči ni bilo
vetra, se je nadejati, da se ogenj ni
razširil na tik ob gospodarskem po-
slopiu stoletno hišo.

— Policijska kronika. Na Vodni-
kovem trgu pred stojnico trgovca
Ivana Grošlja je bila aretirana 35let-
na mala žensčina, ki je izmaknila
500 K in 8 jajc. Dolgo časa ni hotela
povedati svojega imena. Na vsako
vprašanje je odgovarjala: »Ne vem«.
Danes, priznavajoč svoje dejanje, je
povedala ime. Je Marija Miklavčič, iz
Taberskega pri Humu na Štajer-
skem. — Policijski organi so izsledili
razna skrivališča, kamor so bili tato-
vi usnja v Tržiču skrili znatne mno-
žine usnja in podplatov. Tako so za-
plenili čevljarškemu mojstru Gorjan-
cu v Krojaški ulici št. 4 26 kozjih kož,
za katere je dal 2970 K. Člani tatin-
ske družbe, ki so kradli v Tržiču, so
po večini že v zaporu. — Vlomičev
prodajalno čevljev A. Oblatha so pri-
jeli. Pri njih so dobili 33 parov dam-
skih čevljev.

Kultura.

H koncertu pevskega društva »Smetana« v Ljubljani v soboto, 15. t. m. pripomi-
njamo, da spada zbor radi svojih silajnih
vsehov med prve boritelle za slavo če-
škega imena. Zbor sestoji iz 30 pevcev, ki
prirejajo koncerte po Češkem in v tujini.
Zmagajo češke pesmi in češkega petja so pri-
dobili v najpopolnej. meri v Bruslju in Pa-
rizu na mednarodni pevski tekmi leta 1900
in v Verviers in Bruslju leta 1905. Stro-
kovnaška kritika piše o nepozabljivih vi-
sih. Peto se je na tekmi ves dan v najvišje
priznati divizi »d' excellence« in »d' hon-
neur«. Belgijska in francoska kritika je pri-
poznala »Smetani« primat v petju, društvo
je došlo veliko dragocenih odlikovanj.
Leta 1902 je zbor koncertiral tudi v Ljub-
ljani in Zagrebu, 1914 leta pa v Švici
v Bernu in Interlaken. Želimo in prosimo, da
Slovenci jutri koncertno dvorano napolni-
jo do zadnjega prostora in izkažejo milim
gostom najiskrenejše simpatije, kakršne do
bratskega češkega naroda v resnici gojimo.

Sinfonični koncert »Glasbene Matice«
orkestralnega društva je pri prvem proiz-
vajanju nadvse slajno uspel. Čajkovskega
patefična sinfonija je pod taktirko g. prof.
Jereža z elementarno silo prodrla v vseh
štirih stavih. Koncert se — kot že objavi-
ljeno — ponovi v ponedeljek, dne 17.
maja ob 8. zvečer v Uniom. Naj nihče ne
zamudi prilike, slišati ta precizno nastu-
driani in izborni izvajani koncert. Zanimanje
za sinfonijo jo še večje kot pred prvim
koncertom. Vstopnice in sporedi z razlago
v trafikci v Prešernovi ulici. Obširen ko-
mentar k sinfoniji prodaja knjigarna Bam-
berg.

**Koncert priredi na korist »Učiteljske-
mu konvikt«** in »Dijaški kuhinji« v Kra-
nju učiteljsko društvo kranjskega okraja s
prijaznim sodelovanjem pevskega zbora
»Narodne čistilnice« v Kranju, in sicer v
Kranju v soboto, dne 15. maja 1920 ob
pol 9. zvečer v telovadnici »Sokola«; — v
Tržiču v nedeljo, dne 6. junija ob 4. popold-
ne v telovadnici »Sokola«; — v Škofiji
Loki v nedeljo, dne 4. julija ob 4. popoldne
v dvorani »Izobraževalnega društva«.

Spored, cene prostorov in vse drugo je
razvidno s plakatom, pa z vabil, ki se dobe
pri blaginji in v koncertnih dvoranah. k
»Poljska kri«. Ko si je Oskar Nedbal
skoncipiral to opereto, je — po nje sloven-
skem prevodu povedano — izvestno
»padel iz vloge«. Zakaj zložil je delo tiste
sladkobne dunajske vrste, začimene s slo-
vanskimi ali drugorodnimi motivi, ki so jo
nad vse radi gojili Lehari ali Falli. Razen
nekaterih poljskih plesov in poljskega oko-
lja ima »Poljska kri« ubogo malo poljskega
na sebi. Dejanje bi bilo v jedru še dosti pa-
metno, torej tudi užitno; neslana in zate-
gadelj neuzitna pa je tista »operetna na-
vlaka, ki budi surogat za komiko in dovpi-
nost Toda naše občinstvo je v nedeljo in
v sredo prav »nade« to navlako — zopet po
slovenskem prevodu rečeno — »imelo svoje
dopadajenje« ter ga je izražalo tako na-
vdušeno, da so se morale nekatere stvari
celo ponoviti ... Predvčerajšnja predstava
se vobče ni odlikovala niti v pevskem, niti
v orkestralnem oziru, v prvem zato ne, ker
je za Zarembo, Baranjskega in Popela
vendarle treba nekaj glasovnega materiala,
v drugem pa zato ne, ker je bil orkester
številno popoln. Potemtakem so učin-
kovali ponajveč »dovpitje« takega kova:
»Imam korajžo in šnajd, pa bežim kakor
čajte, »Kaj pa je do za metal« in razno-
tere druge debelo podčrtane neokusnosti,
šele v drugi vrsti pa silkoviti krakovski
in pri teh seveda tudi obligatno vihrajoča
pisana krila.

**Akademija v korist srednješolskega mla-
dišt** z zasedenega osamlja in pisatelja Jo-
zupa Strikarja se je vršila v sredo, dne 12.
maja ob 4.9. zvečer v veliki dvorani hote-
la Union in je izborna uspeša. Akademijo
je priredil odbor Primork. Sodelovali so:
gosp. France Bevk, ki je v jedratem go-
voru orisal razvoj slovenskega slovstva na
Primorakem od prvega početka do dana-
šnjega dne; gosp. pisatelj dr. Ivo Šorli je
žal čezvogo zgodbo o dveh trmastih Tol-
mehcih: glasbeni del so z dobrim uspehom
izvajali gđ. Cirila Medvedova, katero je
spremljal na klavirju gosp. prof. Ravnik, in
vifolnisti gosp. R. Zilka, katerega je isto-
tako spremljal prof. Ravnik. Poleg teh je
nastopil tudi primorski pevski kvartet gđ.
Bauer, Pečenko, Rajer in Savič. Vsa ta
izvajanja so izborna uspeša in so posami-
no izvajalci bili burno odobravanje. — V ne-
deljo dopoldne se je vršil od 11. do 12.
promenisti koncert vojaške godbe pod
vodstvom kapelana gosp. dr. Čulina in je
bil tudi izborni uspešan.

— Vojni nakar je bil sinoči v
doh pri Čezmaki, ko je vojni nakar
kamniški vlak. Gorelo je neko go-
spodarsko poslopje, ki ga je požar
vpepelil do tal, ker k sreči ni bilo
vetra, se je nadejati, da se ogenj ni
razširil na tik ob gospodarskem po-
slopiu stoletno hišo.

Najnovejša poročila.

ING. D. GUSTINČIČ V LJUBLJANI.

Trst, 13. maja. Oč italijanske
oblasti baje aretirani ing. D. Gu-
stinčič je zapustil Trst ter se je
odpeljal v Jugoslavijo. (Kakor čuje-
mo, se je ing. D. Gustinčič sam prija-
vil policijskemu ravnateljstvu v
Ljubljani.)

ODLIKOVANO PEVSKO DRUŠTVO
»SMETANA«.

LDU. Beograd, 13. maja. Pevsko
društvo »Smetana« je bilo odlikova-
no z redom Sv. Save IV. razreda,
predsednik in pevovodja pa s istim
redom V. razreda.

POGOJI DEMOKRATSKE ZA-
EDNICE ZA VSTOP V VLADO.

LDU. Beograd, 13. maja. »Pro-
gres« poroča pod naslovom: Vse v
istem krogu: V petek popoldne poteče
rok 48 ur, ki ga je g. Vesnić stavil
Demokratski zaednici, da se izjavi,
ali vstopi v vlado ali ne. Demokrat-
ska zaednica je na svojih sejah skle-
nila, da vstopi v vlado z nastopnimi
pogoji: 1. da je najvažnejša naloga
vlade, da izvede volilni zakon po
predstavnstvu in da razpiše volitve
za ustavodajno skupščino; 2. da se
reši vprašanje invalidov; 3. da se re-
ši vprašanje vojne odškodnine; 4. da
se dá kredit poljedelcem; 5. da se v
svrhu svobodnih volitev odstranijo iz
državne službe vsi uradniki, ki bi
vsled svojega strankarstva utegnili
izgrižati to svobodo. Kar se tiče
agrarnega vprašanja, pristaja Demo-
kratska zaednica, da se rešitev pre-
pusti ustavodajni skupščini, dotlej pa
da mora ostati stanje, kakor je sedaj,
cziroma da se ne izvede nova agrar-
na uredba. G. Davidović je pooblastil
v imenu kluba g. Draskovića, da po
teh načelih nadaljuje pogajanja.

ČEŠKO - ITALIJANSKI INCIDENT.

Bruno, 12. maja. V Pferov je pri-
spel tovorni vlak, ki so ga spremljali
italijanski vojak. Ker je vlak stal
delj časa na postaji, so italijanski vo-
jaki jeli streljati na semafor. To za-
bavo so Italijani kasneje opustili, pa-
ro so vdrl v šest čehoslovaških vo-
gonov ter jih popolnoma oplenili.
Oropano blago so prodajali takoj na
mestu. Proti Italijanom je mo-
ralo nastopiti čehoslovaško vojaštvo.
Aretrirani je bilo 9 italijanskih voja-
kov, ki so jih internirali v dragonski
vojašnici. Vlada je dogodek že spo-
ročila v Rim in zahtevala, da ji Ital-
ija povrne vso škodo, ki so jo povzo-
čili italijanski vojaki.

PLEBISCIT NA TEŠKEM.

Praga, 13. maja. Plebiscit na Te-
šinskem bi se imel vršiti dne 2. maja.
Ker pa pripravljena dela za plebiscit
še niso bila končana, je mednarodna
komisija ljudsko glasovanje odgodila.
To odločitev je najvišji svet vzel na
znanje, določil pa je ob enem, da se
mora plebiscit izvršiti najkasneje v
dveh mesecih. Kakor se sedaj raz-
glašja, je ljudsko glasovanje na Teš-
skem končnoveljavno določeno na
dan 2. julija.

KONFERENCA ZEMLEJEDLSKIH
ORGANIZACIJ.

LDU. Beograd, 13. maja. Poljo-
delsko ministrstvo je sklenilo, da
skliče širšo konferenco vseh zemle-
jedskih organizacij, da se ugotovi
točno stanje letošnje setve.

Turistika in sport.

Včerajšnja nogometna tekma, ki se je
vršila pred 4000—5000 gledalci med Be-
gradskim športnim klubom in Ilirijo, je
končala z 3 : 1 (2 : 1) za Beograd. Bila
je to najlepša tekma, kar smo jih videli
v zadnjih letih v Ljubljani. — Danes
revanče - tekma ob 18. uri ob vsakom
vremenu. Blagajna se odpre ob 17. uri.
Vstopnina običajna.

SK Ilirija (rez.) : SK Borovlje 7 :
(3 : 1). V nedeljo je tekmovala rezervna
ljudbianske Ilirije s športnim klubom v Bo-
rovljah. SK Borovlje je popolnoma mo-
klub, ki se je šele pred kratkim ustanovila,
zato tudi ne pomenja ta zmaga »ilirič-
noben neuspeh za Borovlje. Moštvo je sa-
stavljeno deloma iz vojakov odnato po-
sadke, deloma iz domačinov; posamezni
igranci so sicer precej dobri, zlasti doma-
branilec in srednji napadalec, toda glavna
hiba celega moštva je, da nimajo nobene
kombinacije in premalo rutine. Edini gol
ki so ga napravili, je bil slučaj in je padel
vsled vratarjeve neopretnosti. — Iliri-
je bila v srednjedobri formi, igrala bi la-
ko bolje. Najbolji sta bili obe krili, čolna-
je napadalski trio pred vrati preveč kom-
biniral in premalo streljal. — Gole so na-
pravili: Ivan 3, Lonassi 2, Pevalak 1. Co-
ners 12 : 0 za Ilirijo. Tekma je bila, kar
je za Borovlje razveseljivo, dobro oči-
tekana. Sodnik Hrant.

— Irvon živ in zdrav. Minister za
financo je odredil, da sme centrala za pla-
čila v inostranstvo izdati dovolila za pla-
vanje tujih blaga tudi za čezmaki, čezmaki
tudi tujim blagom in tujim blagom.

— Irvon živ in zdrav. Minister za
financo je odredil, da sme centrala za pla-
čila v inostranstvo izdati dovolila za pla-
vanje tujih blaga tudi za čezmaki, čezmaki
tudi tujim blagom in tujim blagom.

— Irvon živ in zdrav. Minister za
financo je odredil, da sme centrala za pla-
čila v inostranstvo izdati dovolila za pla-
vanje tujih blaga tudi za čezmaki, čezmaki
tudi tujim blagom in tujim blagom.

— Izvoz Zedinjenih držav v Evropo je znašal lani 750.569.784 dolarjev, l. 1918. pa 308.121.217 dolarjev. Tudi uvoz iz Evrope se je pomnožil, in sicer je dosegel lani 97.224.066 dolarjev, leta 1918. je znašal 25.628.115 dolarjev.

Društvene vesti in prireditve.

Danes, ob 21. zvečer l. medicinski ples. Vstop le proti vabilu. Svira godba Dravske divizije pod vodstvom kapelnika dr. Cerina. Na svidenje! D. J. M.

Pevci in pevke »Ljublj. Zvona«! Danes v petek zvečer točno ob pol 8. važen pogovor! Odbor.

Pevsko društvo »Slavec«. Ženski in moški zbor veležev sestanek v društvu, v soboto, dne 15. maja ob pol 7. zvečer. Pridite vsi! Sprejema pevsko društvo »Smetana« se udeležimo z zastavo v soboto zjutraj ob 147. na glavnem kolodvoru.

Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo

usnja v nedeljo, dne 16. maja ob 9. dopoldne v Spodnji Šiški št. 30.

Žensko telovadno društvo v Ljubljani priredi prihodnji teden v veliki dvorani »Uniona« javen telovadni nastop, da pokaže širši krogom uspehe, ki jih je doseglo s svojimi telovadkami in telovadci v tekočem šolskem letu. Ker nastopajo pri posameznih točkah različni oddelki, bo spored zanimiv in opozarjamo cenjeno občinstvo že danes nanj. — Odbor.

Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj, priredi v nedeljo, dne 16. t. m. peš izlet čez Golovec na Škofljo k Ogorelcu. Zbirališče ob 1. popoldne na Bregu. — Petje, godba. — Povratek z večernim vlakom ob 9. — Vabijo se vsi člani in društveni prijatelji z družinami; število oseb naj se prijavi društvu. Odbor.

Sokolstvo.

— Telovadno društvo Sokol I. Ljubljana — odsek Jezica vabi na

proslavo ustanovitve odseka, ki se vrši v nedeljo 16. t. m. pri Ruskem carju na Jezici ob 15. uri. Pri tej priliki nas poseti okrožje sokolske župe Ljubljana I., ki napravi pešizlet skozi St. Vid, Kleče na Jezico. Priredi javno telovadbo s sledečim sporedom: Ženstvo: češke proste vaje; moštvo: Sokol I.: Hoffmannove vaje, Sokol II.: društvene proste vaje; nastop ženskega naraščaja; telovadba na drogu, bradli, skok ob palici in metanje kroglice. — Po telovadbi prosta zabava, srečolov, šaljiva pošta, petje. Domače Sokolice nudile bodo v lastni režiji razna okrepčila. Vlak vozi na Jezico ob 14. uri iz Ljubljane, povratek ob pol 22. Sokolska veriga okoli Ljubljane — sklenjena! Led prebit! Zdravo! (k)

— Telovadno društvo Sokol v Domžalah priredi dne 16. maja t. l. v Lukovici javno telovadbo, pri kateri nastopijo člani, članice, moška in

ženska deca. Pri telovadbi svira polnoštevila domžalska godba. Po telovadbi koncert in ples. V slučaju slabega vremena se prireditve vrši dne 24. maja t. l., to je na binkoštni ponedeljek. Zdravo! (k)

— Vaje na bradli. Opornost in izmena. Po Pexovi knjigi priredi I. Bajželj. Str. 47 vel. osmerke, cena 6 K. Opozorjamo vse članstvo na to odlično strokovno knjigo, ki jo naj naročajo in izposojujejo! Naročila in naročnino sprejema pisarna Sokolskega Saveza SHS, Ljubljana, Narodni dom. (k)

Vrhniški Sokol in Sokol v Žireh napravita v nedeljo, 16. t. m. izlet v Smrečje. Odhod z Vrhniške ob 12. z vozom. Prijatelji sokolstva so vabljani. (k)

Aproizacija.

† Gostilničarji, člani zadruge ljubljanske, ki še niso dobili moke, naj se zglastijo v združni pisarni.

Poizvedbe.

Srebrna ura se je našla za vodo v sredini bolnice. Poizve se pri Ani Perčič, Sv. Petra nasip 71/1.

Pozabljen je bil včeraj v »Kino« pri polodanskem predstavi nov dežnik. Dotična oseba ki ga je odnesla, je dobro poznana, zato jo tem potom pozivljamo naj ga takoj odda v Kino Ideal.

Včeraj popoldne je bil pozabljen svilen moški dežnik na Večni poti. Dotična dama, ki ga je pobrala, je dobro poznana, ter se tem potom pozivlja, da ga odda takoj v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Našel se je pod Rožnikom dežnik, lastnik tega naj se oglasi pri Osvaldu Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeb.

Jaica, lepa, sveža, prodaja v komisiji, dokler traja zaloga, **Balkan, Dunajska cesta 33, 3386**

Več vagonov krmilne moke, krmilne koruze in otrobov prodaja po zelo nizkih cenah Nakupovalna zadruga Ljubljana, Aleksandrova cesta 5, 3404

Ne se boljše devojka k četvero maledce. Nastop takoj, plača po dogovoru. Ponudbe s pogoji na naslov: Dr. Vjekoslav Kotovčić, Vukovar, Slavonija. 3402

Bojilja, mlada, zdrava, čvrsta se za takoj, ki išče za v Maribor. Natančne poizvedbe v posredovalnici Novotny, Dunajska cesta 14. 3423

Potrebujem za 2 žagarja ki sta polnoletni nastop polnoma izvežbana v rezanju na polnem jarmu ter 1 brusarja. Plača po dogovoru. Franc Dolenc, lesna industrija Škofja Loka.

Razpis lesa

na rastilu: 4350 m³ porabnega lesa in 1810 m³ trdnih drv na Ribčevi in Rotari. Ponudbe vlagati do 24. maja t. l. oskrbnistvu Boh. Bistrica, ki pošilja natančne pogoje na zahtevo. 3394

Išče se kompanion za komisijsko trgovino, slovenske narodnosti in s trgovsko naobrazbo. Na kapital se ne reflektira, pač pa imajo prednost gospodje, ki razpolagajo z lokalom. Ponudbe pod »Brez kapitala« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 3396

Kupi se vsaka množina glauberjeve in greneke soli. Ponudbe z navedbo cene in količine na Fr. Susteršič, St. Jakob v Rožu. 3411

Trgovska hiša v Beljaku se zamenja za tako v Sloveniji ozir. se tudi prodaja. Ponudbe do 25. maja na upravnistvo Slovenskega Naroda pod »Trgovska hiša 3409«.

Deček ki je dovršil l. realno želi mesta ali kot učenec v trgovino v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod »Takoj 3406«.

Napredaj pisalni stroj »Vriting«, kino-film, projekcijski aparat, železna miza za pranje, kuhinjska miza, klop za vodni škaf, podobne, železen posteljnik, trajnogorna peč. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3381

Salonska garnitura popolnoma nova, se vsled pomankanja prostora prodaja. Vpraša se: Cesta na Rožnik 5, II. nadst. 3491

Invalid zmožen štirih jezikov, išče službo skladiščnika vratarja ali kaj podobnega; gre tudi na deželo. Dopolni pod »Trezn 3398« na upravnistvo Slov. Naroda. 3398

Prodaja se krasna dolga zlata verižica z obesimo za K 2200—, nadalje fina puška dvo ozir. štiricevka z municijo in kleščami za krogle ter fin srebrni kakor tudi kinasrebrni jedilni in kavni servis za K 11.000— Poizve se pri A. Škrjancu, Mestni trg 3/1.

Oddam v najem gostilno, kompletno s inventarjem vred in sicer takoj. Ravnotam se prodaja godbeni avtomat in ročna harmonika v slov. prestavi. Naslov se izve Novi Vodmat št. 36, pri Kranju. 3382

Kdor potrebuje najtinejšo sol, na vagon po najnižji ceni, naj se javi pismeno na upravnistvo Slovenskega Naroda pod »A. C. 3391«.

Skandinavske učne in druge knjige prodaja ali zamenja za italijanske, francoske, angleške, japonske knjige Franjo Celisar, Ljubljana, Florjanska ulica 28, I. nadst. 3384

Steklenice prazne po 7/10 litra kupuje v vsaki množini trdika Br. Novakovič, Ljubljana, (Kolizej). 3388

Zamenjam svojo enonadstropno hišo v najlepšem vrtnem delu Celovca, s sadnim in zelenjavnim vrtom, elektr. razsvetljavo in vodovodom, proti enakovredni hiši v ali pri Ljubljani ali pa v Kranju. Ing. Dedeč, Kranj. 3483

Sprejememo takoj fakturista, ki je izurjen v železninski stroki. Ponudbe pod poštni predal 31. 3330

Proda se več hiš z velikim vrtom v Trbovljah zraven rudodopa. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 3378

Divan, star, dobro ohranjen, in za 4 okna dobro ohranjenih zavese želim kupiti. Naslov se izve pri upravnistvu Slovenskega Naroda. 3395

Kompletno napravo za tovarno za izdelovanje marmelade prodaja Delniška pivovarna v Laškem. 3392

Zenitna ponudba!

Trgovsko izobražen, doberščen uradnik veletrg. se želi seznaniti z gospo ali vdovo ne pod 30 leti. Le resne ponudbe prosim varovaje diskretnost pod znakom »Srečna bodočnost 48« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana. 3379

Zamenjam stanovanje s sobo, kuhinjo, službo skladiščnika vratarja ali kaj podobnega; gre tudi na deželo. Dopolni pod »Jako ugodno 3379« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 3379

Večjo nagrado dobi kdor mi preskrbi stanovanje 2 do 4 sob in kuhinjo. Ponudbe na upravnistvo Slov. Nar. pod »Večjo nagrado 3363«.

Proda se dobro ohranjen klavir (Proksch). Pojasnila daje upravnistvo Slovenskega Naroda. 3355

Proda se 180 do 200 m² lepe skalce za pokritje streh pri Ivanu Kuraltu, valjič mlta, Domžale. 3317

Prodaja par figurantnih vprežnih konj, par prima noriških kobil, vagon škopnikov prodaja R. Frizelj, Vuhred ob Dravi. 3340

Kupim vsako količino dasaka, lat, gradbenog lesa okrogla in tesna, dajem na zahtev živitnih namiznic na zamenju: kukuruz, zob (oves), grah, pšenico. Vladimir Ivkov, Sztapar, (Vojvodina). 3182

Melovano mesečno sobo s hrano išče gospod za takoj. Plača dobra. Ponudbe pod »Soba s hrano 3362« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 3352

500 K nagrade dobi tisti, ki mi preskrbi eno veliko ali dve mali nemehlabri sobi, takoj ali pozneje, išče jih soliden gospod. Ponudbe na upravo lista pod »K. A. 3372« 3372

5000 litrov borovničevega soka 10000 litrov malinovega soka neosajenega, prodasta ceno Jeruzalem & Gerhold, Maribor ob Dravi, Stolni trg št. 2. 3307

Zamenjam dvonadstropno hišo v Mariboru v sredini mesta z vrtom in dvoriščem za enako hišo, ki bi imela vrt in bila v sredini mesta v Ljubljani, ali kupim vilo ali hišo v sredini mesta. Pismene ponudbe na upravnistvo lista pod »Hiša 3373«.

Deželna vlada za Slovenijo, poverjanstvo za socialno skrb. Poverjenik: dr. Gosar, S. r.

Knjigovodja in bilancist. Popolnoma samostojen uradnik, perfektni knjigovodja in bilancist, samostalen korespondent v slovenskem, hrvaškem in nemškem jeziku, dolgoletni organizator, revizor in vodja večje denarne zaveze, z veliko prakso tudi v blagovni kupitvi, želi primerne vodilne službe. Cenjene ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod: »Perfektna 3390« 3399

Kupim cele oprave za klišavničarsko delavnico ali peramič

stružnico (Drehbank) Schäppingenov stroj, stroj za oblanje, skobelni stroj (Fräsmaschine) ter vse orodje in material za avto. Ponudbe v rekomandiranih pismih na Ad. Bakovsky, Novi Sad, Vojvodina, Petšičjeva ulica 16. 3400

Samo na veliko Gigaretni papir in strošulce Riz Abadie, Samum, Club Central

Stroco, Golub, Almuty, Riz Flama in druge znamenite Strošulce: Riz Abadie, Samum, Zagreb Monopol in druge se dobivajo po zmernih dnevni cenah pri trdki

Rod. Polatek, Zagreb, Jurčičeva 24

Smrekovih blodov 150 kbm na poseku lahko spravilo vsak čas pol ure od postaje Grabitajn na mestu katov leži in 300 kbm dekel franko vagon postaja Področica se prodaja. Za vsako posebej je vložiti ponudbe do incl. 25. maja t. l. pri upravnistvu Lichtenstela v Raketi Koroti. 3393

Barve za obleko 100 zavojev K 75—, Poštalni vozek 1 kg (22 kosov) K 55—, Gladni papir (Schmiegapapir) 100 kosov K 130—, Srečajo se zastopniki: Šteja Juma, Zagreb, Domžalska ul. 24. t. m. 340

Najjeftinije vrela kupovanja! Pšenice brašno (moko), razeno brašno, kukuruzno brašno, kukuruzna krapica (žit) jedeno brašno, jedeno kašo, posijo (otrobi), kukuruz in zrno stari i novi dobavljajo odmah

Paromlin, Zagreb Opr. št. I 5187/20 3390

Ministrstvo za socialno politiko potrebuje tri obrtne nadzornike (priredne inspektore), ki bi v smislu odredbe §§ 1 in 8 naredbe o delovnem času nadzirali položaj rudarskih delavcev in skrbeli, da se naredba o delovnem času pri rudarskih podjetjih točno izvršuje. Pravico potozati se za razpisano mesto imajo samo rudarski inženjerji. Sedeži teh obrtnih nadzornikov so: za Hrvatsko s Slavonijo in za Slovenijo v Ljubljani, za Srbijo in Vojvodino v Beogradu ter za Bosno, Dalmacijo in Crno goro v Sarajevu.

Plača obrtnega nadzornika znaša od 4500—6000 dinarjev poleg draginskih doklad in dnevnic za potovanje. Prosilci naj vpošljejo svoje prošnje z dokumenti najkasneje do 25. maja t. l. Iz pisarne Ministrstva za socialno politiko dne 3. maja, 1920 l., št. 10922.

Ljubljana, 8. maja 1920.

Deželna vlada za Slovenijo, poverjanstvo za socialno skrb. Poverjenik: dr. Gosar, S. r.

Knjigovodja in bilancist. Popolnoma samostojen uradnik, perfektni knjigovodja in bilancist, samostalen korespondent v slovenskem, hrvaškem in nemškem jeziku, dolgoletni organizator, revizor in vodja večje denarne zaveze, z veliko prakso tudi v blagovni kupitvi, želi primerne vodilne službe. Cenjene ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod: »Perfektna 3390« 3399

Kupim cele oprave za klišavničarsko delavnico ali peramič

stružnico (Drehbank) Schäppingenov stroj, stroj za oblanje, skobelni stroj (Fräsmaschine) ter vse orodje in material za avto. Ponudbe v rekomandiranih pismih na Ad. Bakovsky, Novi Sad, Vojvodina, Petšičjeva ulica 16. 3400

Samo na veliko Gigaretni papir in strošulce Riz Abadie, Samum, Club Central

Stroco, Golub, Almuty, Riz Flama in druge znamenite Strošulce: Riz Abadie, Samum, Zagreb Monopol in druge se dobivajo po zmernih dnevni cenah pri trdki

Rod. Polatek, Zagreb, Jurčičeva 24

Smrekovih blodov 150 kbm na poseku lahko spravilo vsak čas pol ure od postaje Grabitajn na mestu katov leži in 300 kbm dekel franko vagon postaja Področica se prodaja. Za vsako posebej je vložiti ponudbe do incl. 25. maja t. l. pri upravnistvu Lichtenstela v Raketi Koroti. 3393

Barve za obleko 100 zavojev K 75—, Poštalni vozek 1 kg (22 kosov) K 55—, Gladni papir (Schmiegapapir) 100 kosov K 130—, Srečajo se zastopniki: Šteja Juma, Zagreb, Domžalska ul. 24. t. m. 340

Za zeleno krmo priporočamo sledeča semena: grahoro čisto ali pomešano z ovsom po K 420 za kg

lečo za krmo K 460 za kg.
grah za krmo K 320 za kg.
Sever & Komp., Ljubljana, Volfova ulica št. 12. 3302

Prodaja vagon konopljenega semena, več vagonov koruznega zdroba in moko. Kupujem zajišče kožo. Gjorgije Grujić, Beograd, Miletića ul. 15.

Prva specijalna trgovina z rokavicami in parfumi

O. Bračko, Ljubljana, Dunajska cesta šte. 12.

Otpremničkog činovnika sa višegodišnjom praksom, vještog u saobraćaju sa strankama i svim uredskim poslovima te tarifiranju tražimo za našu središnjicu u Zagrebu. Ponude sa curriculum vitae neka se šalju na Transportno i prometno društvo, Zagreb, Illica 45. 3418

Pri Umetniški propagandi: v Ljubljani, Sodna ul. 5

je izšlo: PUGELJ MILAN: „Črni pastori“, Novele, broš. K 30—, vez. K 36—

GOLAR CVETKO: „100 let slov. Brike“ broš. K 30—, vez. K 36—

MEYRINCK: „Golem“, roman, broš. K 18—, vez. K 22-50 „Smrekar — črnočolnik“, vez. K 8—

JIRASEK: „Filozofska zgodba“, broš. K 12—, vez. K 16— MANN: „Bree“, novela, broš. K 10—, vez. K 15—

PROF. ZAHAR: „Pol. Hubezon, materinstvo“, za deklice od 14 leta, vez. K 12—

Glasnik 5 stenskih slik po orig. SANTLOVE in KLE-MENČICA, K 40—, z okvirji K 150—

Broj 6996/G-1920. 3305

Natječajni oglas. Direkcija državnih željeznica kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca u Zagrebu raspisuje ovima javni natječaj za dobavu tvrdoga hrastovog i mekog gradbenog drveta u količini od 980 m³, odnosno 2200 m³, potrebnog u godini 1920. Uvjeti za dobavu mogu da se dobiju za uredovnih sati u ekonomnom odeljenju ove Direkcije (Mihanovićeve ulica br. 12), a mogu se zatražiti i poštom, ako se pošalje 5 kruna za poštarinu i troškove.

Ponude se imadu napisati na uredovnom formularu, a moraju biti biljegovane sa biljegom od 4 K po arku. Ove ponude moraju najkasnije do 22. maja o. g. 12. sati prispjeti u ekonomno odeljenje ove Direkcije.

Samo propisno i na uredovnom formularu prema dobavnim uvjetima sastavljene ponude uzeće se u pretres. Na zahtjev onih, koji namjeravaju oferirati, poslati će Direkcija formulare za ponudu tvrdog i mekog drveta kao i uvjete.

Ponude će se otvoriti i prgčitati u ekonomnog odeljenju ove Direkcije dana 22. maja u 12 sati. — O prispjelim ponudama sastaviće se zapisnik. — Otvorenju ponuda mogu prisustvovati i nudioci, ili njihovi zastupnici.

Zaobinu (kauciju) koja iznosi 5%, vrijednosti ponudjenog materijala, treba položiti do 22. maja 11 sati pozivom na broj ovoga oglasa kod glavne blagajne ove Direkcije u Zagrebu.

Rok dobave svega gornjega drva je od 1. juna do konca septembra o. g.

U Zagrebu, mjeseca aprila 1920.

Direkcija Državnih željeznica kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca.

Za izvršitel del odgovoran Valentin Kopitar.

+
Vsem sorodnikom, značnem in prijateljem naznanjam tužno vest, da je naš ljubljani brat in stric, gospod

Jožef Koren
nadučilni v pokoju

dne 14. maja 1920, po daljšem bolehanju v starosti 72. let mirno in bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, dne 15. maja ob 16. uri pop. iz hiše žalosti, Selo-Moste, Poljska cesta št. 21, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. maja 1920.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za izraženo nam sožalje ob priliki nanadomestljive izgube nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica in tasta, gospoda

Ludovika Štrausa

za poklonjeno cvetje in čašče spremstvo na njegovi zadnji poti, izrekamo tem potom vsem našo najprejšejo zahvalo.

Maribor-Ljubljana, dne 12. maja 1920.

Žalujoči ostali.

- Muhe -

kratkočasne zgodbe, spisal Biaz Pehlin

Najzabavnejše berilo za samske in po-ročene! Cena s poštno K 8-50. Na roča se v

Narodni knjigarni
v Ljubljani.

Kavo, čaj

Cokolado, Kava, Čaj, Smetana, Kondenzirani mleci, Marmelade, Pudingi, Sladoled, Sir, Maslo, Med, Citrusi, Orkide, Kava, Čaj, Smetana, Kondenzirani mleci, Marmelade, Pudingi, Sladoled, Sir, Maslo, Med, Citrusi, Orkide.

J. P. Fabiani, Ljubljana, Prešernova ul. 24.

razpošilja po vsem kraljevstvu.